

Grodbledet

Nr 1 1978

BE-78

innehållet bla

KLUBBMÖTE
FILMER I ÅKERSBERGA
KUBARESAN DEL 2

KLUBBMÖTE

23 februari har vi klubbmöte på Ensta Krog. Vi börjar som vanligt med motion kl. 19.00 och sedan visar Helena och Annika bilder från Kuba och Röda Havet.

16 mars har vi nästa klubbmöte på Ensta Krog. Motion som vanligt kl. 19.00 och sedan säkerhets snack med en inbjuden säkerhetsgubbe från förbundet. Planerna för årets isdyk kommer att diskuteras.

FILMER

ÅKERSBERGA SDK INBJUDER TILL FILMFÖRESTÄLLNING

Fredagen den 3 mars kl. 19.30 i Bergaskolans aula Åkersberga, filmen heter "Blått vatten vit död"

Fredagen den 7 april kl. 19.30 i Bergagården Åkersberga .
Förhandsvisning av filmen "Haj attack".

Erik Altegren har flyttat till Tingsvägen 11 8 tr 145 56 Norsborg
nytt tel. 0753/82393

KUBA *forts*

Det var långt till dykplatserna. Vi startade kl. 8 på morgnarna. 5 min. bussresa till dykbåten, en fiskeskuta. Ingen kompressor fanns det ombord, utan vi hade dubbla uppsättningar av tuber med oss. Färden till reven brukade ta ett par timmar, under vilken det serverades frukost. Vi hade en bra kock, som lagade mycket och god mat under - tyckti ve - primitiva förhållanden.

Och hur var det med själva dykningen. Vi blev indelade i grupper av 2 dykpar och en instruktör. Min grupp tillföll Pacheco, som kunde prata bara spanska. Vi var hänvisade till teckenspråk både under och över vattnet, varför det inte blev något vidare uttömmande diskussioner.

Tuberna var 10 l. Spirotechnique med Mistral-regulatorer. Kändes trögt i början. För att komma i vattnet fick man kliva upp på relingen och det kunde vara litet marigt med balansen.

Dagens första dyk gjordes vid något drop-off och vi höll till mellan 20 och 40 m. På eftermiddagarna döks det på grundare vatten, och det var bara att rota på botten tills luften tog slut för någon. För med andra grupper fick man inte stanna, vilket retade mig i all synnerhet, eftersom jag för det mesta hade luft kvar.

Stora attraktionen skulle ju varit hajarna, men dom såg vi inte mycket utav. Jag såg två på nära håll men dom stack iväg innan jag hade hunnit rikta kameran på dom. Barracudor såg man alltid och det kunde man åtminstone inbilla sig som något farligt. Det hände en gång att en stor baddare följde efter mig när jag snorklade och fridök. Den lämnade mig bara för att jaga bort en annan barracuda, som hade dristat sig till dess revir, men återvände och höll mig under uppsikt ända tills jag kom upp i båten. Klart att jag inte hade kameran med. Annars brukade fiskarna minsann inte posera för en. Ibland var jag så utled på dom, att jag ägnade min tid och film bara åt koraller och svampar, som åtminstone satt där dom satt. Nå ja, några fiskar fastnade på plåten. Jag har en del bilder att visa upp; ett bättre och bekvämare sätt att skildra synerna vi såg.

Under uppehållet mellan dykningarna åt vi lunch, solade oss, snorklade och fridök medan vi vädrade ut kväve. Sova kunde man också, men då riskerade man att bli väckt med en hink vatten eller kolsyresläckaren.

En dag dök vi i 2 vrak: inga spanska galeaser, utan helt oromantiska rostiga skrothögar, som hade kört fast i sandbotten på några futtiga meters djup. Vi undrade, om dom hade kastats dit av en tornado eller om dom hade körts dit med flit, för att bli av med överflödigt tonage och håva in försäkringspengarna. Mängder av fiskar lockade dom till sig. Vi skrämde upp ett tiotal stingrockor som låg runt omkring i sanden, med bara ögonen och svansspetsen synliga. Under vattenytan hade havsorganismerna redan förskönat vraken en hel del, men ovanför var dom en anskrämlig syn, och jag tänkte, att måtte mangroverna gömma dom snart och slogs av tanken, att dom nog gömmer vrak vi skulle vilja komma åt.

Delfiner såg vi på avstånd från båten, lekande bara med varandra.

Som avslutning dök vi vid Puerta del Este. Några timmars bussfärd först, vilken gav oss tillfälle att bekanta oss litet med geografien. Kalkstensgrottor tycks det finnas. Inga växter kände man igen. Man borde haft botanikboken med sig för att få någon ordning på kaoset.

Vid Puerta del Este hade servicebåten - med vår kock ombord! - fastnat i sandbankarna. Efter några misslyckade försök att få den loss, föreslog Pierre, att vi skulle gunga loss den för hand. Vi hoppade i och sköt på styrbords och babords, i fören och i aktern. Dykbåten drog, och linor brast och det svors nog en hel del på spanska. Vi tog det från den roliga sidan och hoppades på tidvattnet. Efter 2 timmars slit var bägge båtarna på väg till ankarplatsen. Det blev 2 övernattningar på båtarna, med rombål och diverse uppträdanden på kvällskvisten. En morgon följde jag med några av kubanerna på langustfångst för att lära mig. Mycket enkelt. Man plockar dom med en krokförsedd käpp, och det går också att ta dom med blotta händerna. Ingen apparat. Om det nu var förbjudet eller om det var för att spara luft. En kuban fick i alla fall låna apparat för att leta efter sin lösgom som han hade tappat vid morgontoaletten.

Sista dykdagen bjöd havet på en uppvisning av lekande delfiner och flygfiskar och jakt på fiskstim. För vår del var det bara litet snorkling kvar att roa sig med. Vi promenerade till ett par indiangurottor i närheten. Vad det var hett så fort man kom 100 meter inåt land!

Dykledarna bjöd oss på Pupos specialbål på hotellet. Vi gick igenom dykprogrammet, vädrade synpunkter och konstaterade, att vi hade trivts väldigt bra med varandra. En del blev slängda i poolen i all vänskap.

Sista morgonen snorklade jag ännu vid hotellet och foto-
graferade. Först hade ju stranden där verkat ganska intet-
sägande, men så småningom hittade man ett och annat värt att
förevigas. Bl a en fisk som bara kravlade på botten och såg
ut som en jättestor gräshoppa. Men plötsligt bredde den ut
sina fenor och förvandlades till ett sagoväsen. Tyvärr
lyckades jag inte fånga den på film i den skepnaden. Nu var
jag tvungen att kliva upp på land för att hinna med till bussen.
Dykledarna vinkade av oss och överlämnade oss till Compagnero
Carlos! guiden vi hade med från Havanna, men som inte hade haft
någon uppgift att fylla på Isla de Pinos.

I Havanna är nattklubben Tropicana (också ett arv efter
maffian) ett måste. Vi såg Zecuona festival: en påkostad
jätteshow i stil med Folies Bergeres på 30-talet.

Nästa dag åkte vi till krokodilerna ca 25 mil från Havanna.
Dom var hopsamlade i stora dammar i en park. Där fanns också
en iguana och den var mycket roligare. Den var litet nyfiken
på oss, närmade sig och verkade riktigt belevad fastän fossil.
Krokodilerna däremot bara slöade, men slängde man i en träbit
eller pappkartong eller vad som helst så var dom framme som
blixten och -klafs! ihop med käftarna. Parken ligger i ett
stort träskområde, där enda sättet att komma fram är att åka
båt. Vi åkte till en ögrupp i en insjö i träsket. Där har
det också bott indianer en gång. Nu har man byggt där en
semesterby i lyxklass, med restauranger och nattklubb, hyddor
med luftkonditionering och var sin eka vid förstukvisten. Där
råkade vi på en grupp svenskar och överraskade dom med en vacker
sång.

En avstickare till Grisbukten hade vi blivit lovade och
vi stod på oss, fastän tiden var knapp. Men det var vår guides
fel. Att få bada i havet än en gång! Träskan omkring har fär-
gat vatten, brunt så det kändes inte riktigt som hav. Vi tänkte
på alla vrak som måste finnas därute.

I stället fick vi titta på Kuba genom bussfönstret. Sockerplan-
tager och betande kor med vita hägrar omkring sig. Varje kossa
tycktes ha sin egen "putsarfågel".

Och var skulle vi tillbringa kvällen, om inte i hotellets
egen nattklubb. Sova kunde man ju på planet (tänkte man).

Och var resan lyckad? Ja, det var skimrande dagar!
Hela dagarna på och i vattnet. Och tänk att slippa dräkten!

Helena

"Jag hade plåtat rockan och kommit upp. Då

man slarvar kan man råka illa ut. Och drabbas av dykarsjuka.

Dykarsjuka, eller tryckfallssjuka, drabbar dykare som stannar för länge under vattnet på för stora djup och som går för hastigt upp till ytan.

Det som händer är att det då bildas bubblor eller blåsor av kvävgas i blodet. De sätter sig fast i kroppens fina hårcår och blockerar blodbanorna.

Man kan likna bubbelbildningen vid det som händer när man öppnar en vichyvattensbutelj snabbt, säger Eric Harnesk.

De första symptomen på dykarsjuka är klåda, sedan kommer smärta i lederna, förlamning och slutligen, döden. Tecknen kan visa sig snabbt — eller, vilket gör sjukdomen så skrämmande — upp till 24 timmar efter det att dykaren gjort sitt felfgrepp. 90 procent av fallen får symptomen en timme eller dykningen.

Botemedlet mot dykarsjuka kallas rekompimering. Vilket innebär att dykaren med hjälp av tryckkammare "trycks ner" till ett djup där han ådragit sig dykarsjukan. Det är en helt fantastisk metod — kväveblåsorna försvinner omgående. Genom att successivt minska på trycket i tryckkammaren får dykaren sedan göra en normal "uppstigning".

Det finns ett 20-tal tryckkammare på olika håll i Sverige. Som användas om något händer.

Det är bara det att beredskapen vid dem är dålig.

Om en dykare drabbas av dykarsjuka till exempel under ett ekostädning så är det inte säkert att det ens utbildad personal till hands kan sköta tryckkammaren. Personalen kan ha gått hem.

Karl-Gustaf Pettersson hade en sådan dag han drabbades av dykarsjuka. Han fanns det folk till hands på marinens örlogsbas i Skredsvik vid Gullmarsfjorden. Det var heller inget övningsuppdrag för de röjdykare som utbildas på basen. De som kunde sköta tryckkammaren fanns inom räckvidd.

— Vi hade varit i Norge och varit en vecka, berättar han. Vi tio dykare och skepparen ombord på trälaren "Oden", som vi hade varit på.

De norska vattnen hade vi varit till både 50 och 60 meter. Det är inte ovanligt i de fina vattnen. Här hemma betraktas 45 meter som mycket djupt. Själva verket bör det vara en anledning för vad sportdykare ska försöka sig på, enligt sportdykarförbundets säkerhetssektion. Vid

djup överstigande 30—40 meter kan t ex kväveberusning inträda. Det i blodet lösta kvävet kan göra att dykaren känner sig glad, uppåt och småpackad. Det har hänt att sportdykare helt förlorat förmågan att orientera sig på grund av denna effekt. Vid 40 meter går också det föreskrivna maxdjupet för marinens lätta dykare.

Karl-Gustaf fortsätter: — Då vi var på hemväg mot Sverige fick vi tid över. Så vi stannade upp vid Persgrunden, en bra bit ut till havs utanför Grebbestad. Vi ville göra ett sista dyk.

Karl-Gustaf gick i vattnet tillsammans med Karl Johan Stark. — Själva grundet ligger på 18—20 meter. Det var ett fruktansvärt fint dyk. Enorm sikt och färgrikedom, bättre än i Norge till och med. Tiden gick utan att vi tänkte på det.

— Vi gick ner till 35—40 meter och stannade där en halvtimme. Det var en sikt som det normalt brukar vara på 5—10 meter. Och det var kanske en anledning till att vi missbedömde djupet.

En dykare som uppehåller sig på maximalt tio meters djup får aldrig problem med dykarsjuka. Där kan man stanna nere så länge som luften i tuberna räcker. Vid större djup används sk dyktabeller, som talar om hur länge man kan vara nere utan risk.

På fyrtio meter kan man maximalt stanna tio minuter, om man går direkt ner och sedan direkt upp...

— Tiden åkte i väg. På slutet kom kompisarna med en stor rocka. Jag hade film kvar i min kamera och det blev ett himla sprattlande för att få med rockan på plåten. Jag tänkte inte på tiden nu heller. Sedan gick vi upp tjugo meter och tog några kort på trälarens ankare. Här var jag tvungen att öppna reservluftsventilen.

På fem meters djup hängde vi sedan några minuter för att rekompimera av. Om något skulle hänt. Det är ren rutin för vår del. Inte heller nu hade jag en tanke på att vi varit nere för djupt och för länge. Men eftersom min luft började ta slut så gick vi upp ganska snart.

Upp på "Odens" däck började dykarna ta av sig utrustningen.

Karl-Gustaf: — Jag kände att jag hade lite kramp i magen, men trodde att det berodde på viktbältets tyngd. Jag hade hela tolv kilo på mig. Men det blev bara värre och värre. Jag började få svårt att andas. Efter ett tag började det källa i fötterna. Nu är det klippt, tänkte jag. Via "Odens" radiotelefon togs

omgående kontakt med kustbevakningen.

— Vi har ett fall av dykarsjuka ombord. Han måste till tryckkammare.

Polis och sjöräddning reagerade snabbt. Strax utanför Grebbestad mötte tullbåten, Karl-Gustaf och Karl Johan togs ombord. Det blev full fart in mot hamnen. Där väntade polisens helikopter. Karl-Gustaf flögs omgående till marinbasen i Skredsvik. Karl Johan fördes dit i ambulans. Han hade inga symptom men fick följa med för säkerhets skull.

Karl-Gustaf: — Då var jag medvetslös.

Karl-Gustaf "trycktes ner" till femtio meters djup.

— De första fem timmarna minns jag inte mycket av. Varje kvart väckte de mig för att kolla reflexerna. Och varje gång spydde jag.

Hela tiden värkte det fruktansvärt i huvudet. Allt snurrade och rasade.

— Jag önskade inget hellre än att få lägga av för gott.

Efter 38 timmar i tryckkammaren var faren över. Karl-Gustaf var helt återställd och fick, tillsammans med läkaren, sjukvårdaren och Karl Johan Stark lämna sitt minifångelse i den trycktäta stäkapseln på cirka två gånger tre meter.

— Nu, några veckor efteråt, är allt okay. Jag var sjukskriven två tre dagar och började dyka igen efter ett par veckor.

Karl-Gustaf Pettersson betraktas som en erfaren sportdykare. Han gör cirka femtio dykningar per år.

— Det är kanske därför som det gick galet. Man dyker mycket och tycker att allt går så bra. Så börjar man slarva med tider och dyktabeller. Så åker man dit. Förre eller senare. Jag vill varna alla dykare — nonchalera inte tiderna. Slarvar man är det jävligt lätt gjort att man åker dit.

— Vi har märkt en tendens efter att ha studerat den senaste tidens olycksrapporter, säger Eric Harnesk. Det är att antalet tryckkammarebehandlingar verkar öka. Och det är oroande.

Annars är sportdykningsolyckor med allvarlig utgång inte särskilt vanliga. I snitt har vi 2,4 dödsolyckor per år. Det är mindre än i de flesta andra länder.

Hittills i år har tre dykare förolyckats. I två fall har tydligen dålig rutin medfört att dykarna handlat i panik. Med ödesdigert resultat. I ett fall, skådespelaren Folke Hjort, stoppade antagligen inte hjärtat för påfrestningarna

under hemsimning efter en dykning.

Sportdykarförbundets säkerhetskommitté har i flera år utrett, inte bara dödsolyckor vid dykning, utan även alla tillbud som kommittén fått kännedom om.

— De flesta tillbud beror på rent slarv. Att man inte kollat utrustningen innan dyket, hävdar Eric Harnesk. Det finns till och med tillbud som beror på att reservluftsventilen på grund av dålig tillsyn och koll suttit helt fast och varit omöjlig att lösa ut då den behövts.

En del tillbud beror på undermålig utrustning.

— I de flesta fallen rättar tillverkaren omedelbart till dåliga detaljer, enligt Eric Harnesk. I andra fall är det svårt att komma till rätta med saker som vi bedömer som tveklaktiga. Svenska Aga har till exempel varit inblandade i flera tillbud med sina luftapparater, där luftslangen lossnat och piskat runt i vattnet. Tyvärr har det varit svårt att få Aga att ändra på konstruktionen. Till slut gjorde de det.

I andra fall säljs luftapparater som inte är typgodkända i Sverige, vilket är lagstridigt.

— Det är såvitt vi vet inget fel på dem. Men dykare som kör med icke typgodkända apparater, kan inte fylla på luft någon annanstans än hos den handlare som sålt dem. Den som fyller gör dock en olaglig gärning.

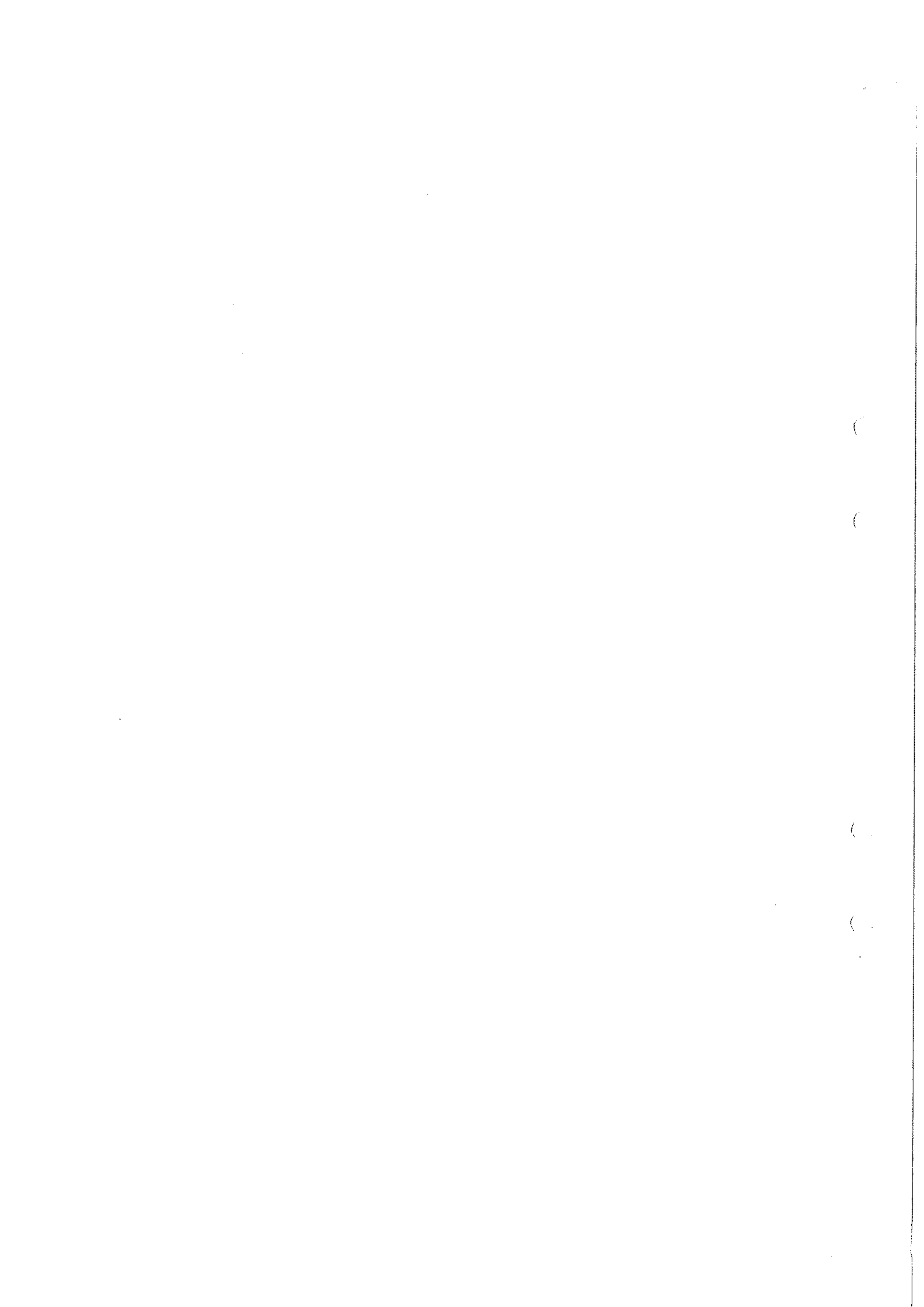
Sportdykarnas utbildning är bra, enligt säkerhetskommittén. Dvs om den följs.

Eric Harnesk:

— Tyvärr fuskas det här och var. Men om man följer den provtagning och den utbildning som leder till så kallat Njordiskt sportdykarbevis, så har man en god grund att starta på.

Ett annat problem vad gäller säkerhet är bli alltför snabb utbildning, som t ex den Stockholms grodmansskola bedriver.

— Den skolan utbildar ganska många sportdykare. Men utbildningen sker för det mesta enbart i bassäng och ger färdighet bara i bassäng. Och det är en helt annan sak att dyka inomhus i klart vatten än i mörkret och kylan i de svenska utomhusvattnen. Grodmansskolan utfärdar egna plastade sportdykarbevis som ser imponerande ut. Men de är alltså inget internationellt vedertaget bevis. De som har Grodmansskolans dykarbevis riskerar att bli vägrade påfyllning av luft. Eller att inte få hänga med på dykutfläkter, här hemma eller utomlands, eftersom deras utbildning anses undermålig. I bästa fall...

KLUBBDYK

Lördagen den 4 februari 1978 genomföres årets första klubbdyk. Vi samlas vid bryggan i Dalarö kl 10.30 och dyker på Saltskutan (samma dyk som i påskas). Ingen förhandsanmälan men mangrann uppslutning ändå, eller hur?!?

KORT OM VINTERN I ÖVRIGT

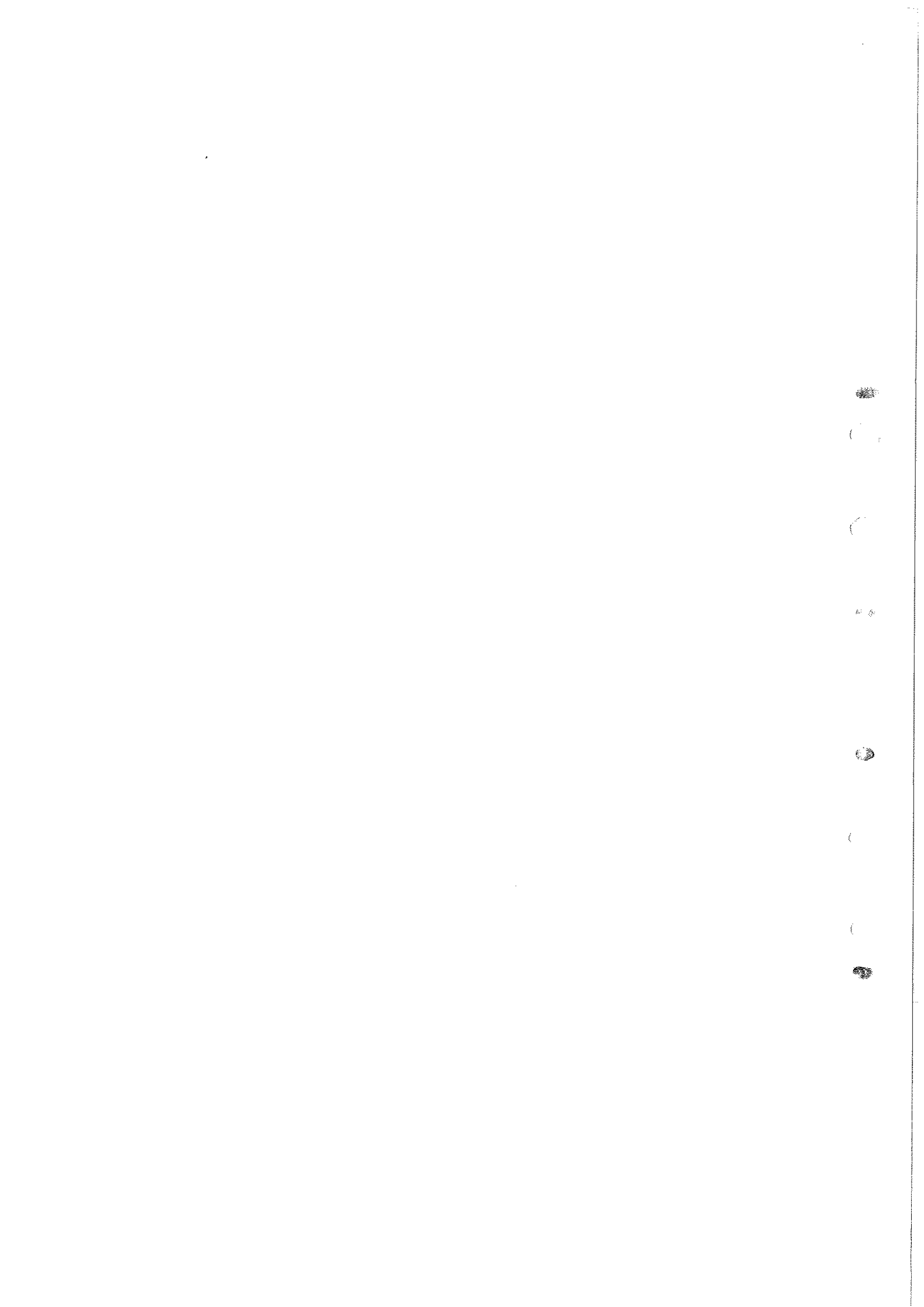
Om årsmötet och årsfesten läser du på andra lappar

23 februari har vi ett klubbmöte på Ensta Krog. Vi börjar som vanligt med motion kl 19.00 och sedan (ca 20.00) visar Annika bilder och berättar från dykresa till Israel och Helena från Cuba.

16 mars är det dags för nästa klubbmöte med ett varv i elljusspåret kl 19.00 och sedan möte kl 20.00 med temat "säkerhet". Speciellt inbjuden säkerhetsgubbe från förbundet kommer att delta. Ett isdyk kommer att planeras och diskuteras för att sedan genomföras den 18 mars. Isdykets närmare detaljer får du alltså reda på senare.

Utöver ovanstående kommer flera saker att hända varom mera information senare. Vi har också börjat fundera på midsommar. Har du någon idé om hur vi skulle kunna återuppliva den gamla traditionen med midsommardykningar så hör av dig till någon i styrelsen. En resa till Norge (sydkusten) prel andra veckan i augusti är också på tapeten.

ALLA SYNUNKTER OCH FÖRSLAG MOTTAGES MED DJUP TACKSAMHET AV STYRELSEN

KALLELSE TILL

S D K Grodmännens Årsmöte med påföljande Årsfest
dagen Lör den 11/2 kl 18.30 plats. V.G.V

Program. Årsmöte enl följande dagordning.

- Punkt 1. Mötets öppnande
- " 2. Frågan om mötes behöriga öppnande
- " 3. Godkännande av dagordning
- " 4. Val av ordförande för mötet
- " 5. " " sekreterare " "
- " 6. " " 2 st. justeringsmän tillika rösträknare
- " 7. Styrelsens verksamhetsberättelse
- " 8. " förvaltningsberättelse
- " 9. Revisorernas berättelse
- " 10. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen
- " 11. Val av följande poster på ett år
 - A. Ordförande för GM tillika styrelsens ordförande
 - B. Vice ordförande Kassör Sekreterare Matrielförvaltare Klubbmästare Dykplanerare samt två ledamöter.
 - C. Revisor och Revisorsuppleant
 - D. Två valberedare och två valberedarsuppleanter
- " 12. Behandling av till styrelsen inlämnade förslag och av styrelsen väckta förslag
- " 13. Styrelsens förslag för budget för verksamhetsåret 1978
- " 14. Övriga frågor
- " 15. Mötets avslutande

V.G.V.

SPORTDYKAR
KLUBBEN

GRODMÄNNEN

INBJUDER TILL

ÅRSFEST

DEN

11/2

I

PIPERSKA MURENS HERRGÅRDSVÅNING
S U P E M E D D A N S

MENY: VALKOMSTDRINK, CHEVALIER DU MALTE, MOUSSERANDE VIN
VASTKUSTSALLAD MED DRESSING
DOVHJORTSSTEK MED PÄRON-SPECIAL, GRILLAD TOMAT
KAFFE
- o -
OL ELLER BORDVATTEN
HUSETS VIN

EFTER MIDDAGEN ÖPPNAR BAREN DÄR ALKOHOLHALTIGA DRYCKER KUNNA
OM SÅ ÖNSKAS INHANDLAS. TILL FESTVÄNINGSPRISER.

SAMLING DEN 11 FEBRUARI KL 18.30 FÖR ÅRSMÖTET: DÄREFTER STARTAR
FESTEN:

ADRESS: COLDINUTRAPPAN 2, KUNGSHOLMEN T - BANA RÅDHUSET, UPPGÅNG
I SAMMA KVARTER

ANMÄL DIG OMGÄENDE GENOM ATT SÄTTA IN KRONOR 75 PER MEDLEM OCH
KRONOR 100 PER GÄST PÅ BIFOGADE POSTGIROINBETALNINGSKORT

S E N A S T D E N 3 F E B R U A R I T Ä N K P Å A T T G I R O T T A R 2 D A G A R

H J Ä R T L I G T V Ä L K O M N A

PS. PASSA PÅ ATT BETALA IN MEDLEMSAVGIFTEN FÖR 1978 PÅ SAMMA GÅNG.
100:- för 1:a dykande, 50:- för 2:a och 20:- för icke dykande.

KVITTO 780126 02 68500156087
POSTGIRO 853894-4
AVGIFT 71,10
BELOPP 290,00